

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középútea, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénútea 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bályegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppalik Alajonál (Wollgasse 22. sz.) J. Haasenstein és Vogelnál (Wollzeile 9. sz.).

Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsgasse Nr. 60.)

Nyitott évi cikkek sora után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez küldendő.

Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, n. m.

kedden, csütörtökön és szombaton reggel.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Eredeti távsürgönyök.

Feladatott: Erzsébetváros nov. 13-án 8 óra 10 p. reggel.
Megérkezett: Kolozsvárra nov. 13-án 9 óra — reggel.

A Kőnczei féle ügy tárgyalása f. hó 9-én megkezdett, s az ország minden részéből megjelent számos hallgatók és tisztelt tagok rendkívüli nagy részvételével f. hó 12-kén békés úton befejeztetett. Kőnczei visszavette recursusát és kérte a tárgyalás megszüntetését.

A gyűlés egyhangulag fogadta e nyilatkozatot s megszüntette a tárgyalást.

Gróf Haller Ferenczhez közakarral küldött gr. Haller Józseffel élén.

A tanácskozás mindvégig higgadság és mérséklettel folyt, a gyűlés méltósága egy pillanatra sem zavartatott meg.

Minden párt örömmel fogadta e kibékülést, mely a vármegye békéjét állítja vissza.

Méltó elismerést és köszönetet érdemel Mikó Mihály kormánybiztos úr e gyűlés ritka ügyességgel párosult tapintatos vezetéséért.

Feladatott Pesten nov. 11-kén d. n. 5 óra 20 p.
Érkezett Kolozsvárra nov. 12-kén d. e. 9 óra 45 p.

A képviselőházban napirenden volt a közép-baloldaliak kilépése a delegációból. Deák nem tartja azon nyilatkozatukat öszintének, indokoltnak, mintha törvénysértés követtetett volna el; a hozott határozat ellen nem lehet tiltakozni, miután azonban senkit sem kényszeríthetni delegatio-tagságra, pótválasztásokat vél elrendelendőnek; heves szóváltás után ez indítvány emogatott.

Feladatott Pesten nov. 13-kán este 6 óra 2 p.
Érkezett Kolozsvárra nov. 13-kán este 9 óra 35 p.

Ma a képviselőházban az UNIO-törvényjavaslat előterjesztetett.

Delegációkban négy hely Horvátországnak fenntartatik. Hat pótag a rendes tagok sorába léptetett. Új pótagokká választottak: Paizs, Dapsy, Szelestey, Kéthelyi, Delimatics, Németh és Hunfalvi.

A szélsőségek találkoznak.

(S.) Az ókor egyik nevezetes uralkodójáról: Semiramisról jegyezte fel a történelem, hogy akkora bátorsággal bírt, hogy egykor ágyából felriasztván, éji pongyolában lépett föllázadt katonái közé, s egymaga csillapította le a bősülteket.

Semiramis arról is nevezetes: hogy a világ csodájává vált babiloni függő kertetek is ő építette, melyekkel az ég és föld közötti lebegésben csak Mahomed koporsója versenyzett, azaz, hogy versenyezhetett volna: ha ama keleti próféta létezett, működött és meghalt s koporsója égfelé vett útjában akkor már fenmaradt volna.

De mi a semiramisi vakmerő bátorság, mi az a hősiesség, melyet I. Napoleon az arcolei hídnál lengő lobogóval kezében, az ütegek legsűrűbb kereszttüzeiben tanúsított, ahoz képest, melyet tűzöink, sőt még mérsékelt ellenzékünk is kifejtene.

Mi az a mozlimék képzelődő tehetsége azon légvárakhoz képest, melyeket ábrándozóink építeni meg nem szűnnek.

Alig valami.

Pedig van e politikai tartuffiadok s a léghen úzó prófétái koporsó között egy igen nagy rokonság és hasonlatosság. Mindkettőnek egy a végsorsa.

Vamint Mahomed követői phantáziájuk legmerészebb rőptével, mesterük iránt táplált minden hűbölátuk dacára sem bírták égi útjukban az első állomáson túl emelni a nagy

halott földi részeit, — úgy a túlzások elmeszüleményei sem számíthatnak arra: hogy a gyakorlati valóság „egébe” valaha fel- és bejuthassanak.

És e sors vár az álomlátásnak ez idő szerint nálunk létező mindhárom főbb osztályára.

A bécsi centralisták, azt hisszük, végkép lejárzták szerepüket, a Lajtha vízen túl legalább aligha sikerülniök fog a valódi alkotmányosság meghonosítását megakadályozni.

Nálunk azonban mégis találunk utánpótlásra. Egy tekintélyes párt, a magyar képviselőházi balközép közös actiora vállalkozott a Schmerlingistákkal, hogy a delegációk intézményét megbuktassák, gyakorlati érvényesítését lehetlenné tegyék.

Jobbat ugyan egyik sem bir ajánlani, létesíteni pedig még kevésbé.

Hanem azért a szélsőségek mégis találkoznak; meg lehet, hogy ezúttal saját céljuk kivételére fel is akarják egymást használni, de a magyar szélsőség, bárha csupán mérsékelt parlamenti ellenzéknek vallja magát, aligha meggondolta, hogy a kívánt siker esetében nem a saját, hanem más malmára hajtáná a vizet.

Már pedig mindketten közösen és kölcsönösen megmondhatnák azt is, hogy ha az eddigelő legalább egyedüli mentő eszköz gyanánt szolgáló kiegyezés művét megdönthetnék, egy harmadik túlzást segíthetnének fel Lázár létrájára, azt: mely a nemzetiség jogegyenlőség örve alatt üzi gonosz játkát.

Azt a harmadikat, melynek diadala az egyetemes alkotmányosságra, szabadságra, haladásra nézve egyértelmű volna az — „özünyvizzel”, s melyet csak a komoly politikai partnerek nem is ismernének, kott szándékosan vagy gyarlóságból előidézni.

Megtörténik más alkotmányos országokban is, például Angliában, hogy két szélső párt egy másik megbuktatására szövetkezik; de bármelyik győzzön, Anglia fenmarad, s az angol nemzetet mi sem veszélyezteti.

De mi nálunk, a mi viszonyaink közt, abból a szövetségből, melyet a Schmerlingisták és magyar balközépek látszólag legalább kötöttek, s a mely szövetséghez a Bratianók, Dobranskyk, Mocsonyik és Miletiesek akarva nem akarva csatlakoznak, egészen más eredmény néz ki, mint a milyen a más országok egyszerű parlamenti pártküzdelméből eredni szokott.

Nem tudjuk, az lesz-e e természetellenes coalitio legközelebbi következménye, hogy az osztrák „összbírodalom” ismét lábra kap; vagy csak azért létesült, hogy az utóbb, nagy nehezen keletkezett „magyar-osztrák bírodalom” szétróbbantassa, hanem azzal tisztában vagyunk: hogy Nagy Lajos és Mátyás „Magyarországát” hamvaiból föl nem támasztandja.

Meglehet, hogy a magyar-német dualismus romba dől, hanem aztán az is bekövetkezik, hogy a kívánt „personal-unio” helyett, más dualismus jut túlsúlyra, az, mely az 1863—64-iki Landtag s Erdély „autonomiájának” helyreállításával kezdődött, s a Tiszánál végződik.

Való igaz, hogy nagy és sok mérsékség kívánatik ily kockajáték megkísérlésére, sőt az is világos, hogy túlzóink, sőt „mérsékelt” szélsőségek is a magyar alkotmány helyreállítása által megnyitott szőlés és cselekvési szabadságból merítik ezt a rendkívüli bátorságot és vállalkozó szellemet; de részünkről, ha csakugyan nem volnánk megelégedve az önkormányzatnak és nemzeti önállóságnak azon mértékével, melyet az országgyűlés jelen többsége megszerzett, ha dacára annak, hogy jobbat, kielégítőbbet kívünni, de sőt még indítványozni sem tudunk, mégis minden áron közjogi ellenzékét folytatnánk, s e felett magyarok volnánk, abba a „diszes” társaságba semmi, de semmi áron be nem állnánk.

A balközép ismételve visszautasítja a factiositás vádját, a mi azonban nem tartóztatta vissza, hogy annak legközelebbi lehető eclatans bizonyítványát adja.

Az 1867-iki kiegyezés, névszerint annak 12 cikkelye alkotmányos, törvényes úton jött létre. Azt a balközép az országgra, tehát a kisebbségre nézve is egyaránt és egyetemesen kötelezőnek elismerte.

Sőt tovább ment: részt vett a múlt évi delegációban, miután Ghiczy maga is elbaráti nevében kijelentette: hogy belépnek, mivel az 1867. 12. t. cz. 49. §-e határozottan rendeli, miké a delegatúsi megbízatást az országgyűlés beleegyezése nélkül visszautasítani nem szabad.

Most azonban mitsem törődnek az általuk is elismert megítéllyel, s az országgyűlésnek attól feltételezett beleegyezésével, „törvénysértést” negéyeznek, s önmaguk sokkal kirívóbb módon sértik meg a törvényt.

A bécsi centralisták legalább egészségi, s más magán természetű kifogásokkal lépnek ki a delegációból, a mieinknek azonban kevesebb, kiesnyes, s a következetlenség jellegét magán hordozó ürügy kell; mert meg van írva, hogy a szélsőségek minden áron találkoznak.

Ök lássák, s feleljenek róla, ha az előre látható sajnos eredmény bekövetkeznék.

Pest, november 11. 1868.

(y z n.) A bécsi centralisticus körökben ropant nagy tegnap óta — magyarul kifejezve — a hühö!

A lap élén álló távirataim átolvasása után eltalálhatják önök miért?

Mert a magyar delegációba tavaly megválasztott bal- és szélső-baloldali tagok, miután a képviselőház többsége nem látott törvénysértést a „bírodalmi” miniszterium elnevezésében — miként ökö — tegnap kijelentették, hogy annak ülésében részt vevők nem tagok.

Azok a centralista bécsi delegátusok tehát — kik közül az egyik azzal indokolta kilépését, mert egészsége nem állja ki a pesti éghajlatot — nincsenek többé egyedül e téren, s e miatt örülnek rendkívüli módon.

Méltán, mert hogy a baloldal tetemesen előmozdítja lemondása által céljukat, a mely bizonyára nem más, mint zavart idézni elő a külvilágban is eléggé nagy zavarban, az iránt nézetünk szerint kételkedni sem lehet.

Egyébiránt nem hivatásunk polemikába bocsátkozni e tárgy fölött, s csak a tények regisztrálására szorítkozunk, két megjegyzést azonban nem mellőzhetünk, annyal inkább, mert azokat sem az országgyűlési teremben, sem azonkívül nem hallottuk.

Az első az: ha a delegáció bal- és szélső-baloldali tagjai a „bírodalmi” elnevezésre nézve beadott indítványuk mellőzésében az 1867-iki XII. törvényzikk megsértését látják, és e miatt kilépnek a delegációból, vajjon lemondanak-e egyszerűen képviselői mandátumokról, szintén azért, mert a képviselőház e törvénytelenséget elkövette?

A logikai következetesség legalább — nézünk szerint — ez volna.

A második: vajjon helyesen tennék-e ezt saját pártjuk érdekében, és nem jut-e eszükbe a törvényhozasz érdeken megöszült egyik érdemes tagjuk Bónis Sámuel azon figyelmeztetése, melyet alig néhány nap előtt intézett a nemzetiségi képviselőkhöz akkor, kik a bizottmányból leendő kilépéssel fenyegetőztek, „hogy t. i. sokkal célszerűbb volna bennmaradni a bizottmányban, mert így legalább propagandát igyekeznének csinálni abban, saját pártjuk politikai elvei mellett.”

Bizony csak nagy circulus vitiosusba vergődött az a bal- és szélső-baloldali politikájával. Ám lássa hová jut.

Azonban ne polemizáljunk; bízzuk ezt másokra.

A tegnapelőtti ülés a jobboldalnak mindenesetre egyik diadal-napja volt.

Némelyek ugyan — természetesen tendenciosus célokból — azt igyekeztek elhitetni, miké a Deák-párt, nem engedvén helyet a legkisebb eszmecserének sem, en bloc fogja elfogadni főnöke javaslatát, hogy t. i. Ghiczy ismeretes indítványa fölött napirendre térjen át a ház.

Azonban ez — miként már előre is alaptalannak tartott ily állítást minden ember, a ki a jobboldal sok ízben igazolt lovagiaságát és türelmét ismeri — nem történt meg.

A többség nem numerico harezolt a kisebbség ellen, hanem érvekkel, melyek csakhamar

phrasisoknak, sophismáknak tünettek fel a túlsó oldal ellen-indokait.

A csata mindkét részről férfias bátorsággal, és nyíltsággal folyt, lehet mondani az utolsó érvig, tehát nemcsak nem adott helyet a Deák-párt az eszmecserének, sőt alkalmat nyújtott arra, melyet a Ghiczy-Tisza-párt egész erővel fel is használt.

Az eredmény előre volt látható, mert a jobboldali konferentián nem merült fel e tárgyban véleménykülönbség, pedig ezek az urak is merik ám kifejtetni nézeteiket, és nem szavazógépek, mint ezt a túlsó oldalon — némelyek állítani szeretik.

A baloldali delegátusok visszalépése szintén ki volt már előre csinálva, tehát nem lepett meg, midőn a tegnapi ülésben valósággal bekövetkezett.

Az ön utána a kérdés: quid nunc?

Voltak, kik elfogadhatónak sem tartották a lemondást, de végre Deák azon indítványa győzött, melyet távirtam, s a melyet a képviselőház többsége Tisza, Ghiczy és Bónis nem éppen higgadt, s egy részben félreértéseken alapult replikázásai után, a mai ülésben magáévá tön.

A baloldal ezen sakkhuzása tagadhatlanul idézett elő némi izgalmat, a mely azonban, meg vagyunk győződve, csendesesen fog lefolyni, és legfőbb is a túlsó oldalt tette mattá.

Lapszemle.

A „Kol. Közl.” 130 dik számának lapszemléjében többek közt így szólunk: „A „Gaz. Trans.” nines megelégedve a nemzetiségi törvényjavaslatl, úgy látszik, azért, hogy bevágja az útját a túlsók követelésének. Szerintünk ideje az álmadozásnak véget vetni, hadd tudják meg az ábrándozók, hogy az országosztogatás ideje még nem érkezett el, bár mennyire is biztatja azzal a könynyenhívők a kancsuka főpajja.”

A „Gaz.” találva érzi magát, s így önként „a „Gaz.” és „Telegr. Rom.” között, midőn a kezített felvéve így kiált fel: Aztán beszéljétek meg a szabadságról ti, kik despotábbak vagytok a despotáknál, bajnokai a terrorizmusnak nem tűrve a véleményét még a törvény megalkotása előtt sem; a helyett, hogy testvériesen felszólítanak: mondjátok el nézeteiteket, hadd tudassunk hogyan elégtessünk ki mindnyáján egy, hogy lehessünk együtt „egy lélek két testben.”

Ha e testvéries felszólítást a „Telegr. Rom.” intézné hozzáuk, mely nov. 5-ki 87-dik számában, a nemzetiségi törvényjavaslatról emlékeztetve, együtt-tartásra inti a román ajku képviselőket, figyelmeztetve arra, hogy e kérdésnél nem arról van szó, ki ellenzékessékedjék azért, hogy szabadelvűnek látsassék, hanem, hogy ne alkottassék oly törvény, mely több kárt okozna, mintsem hasznot hozhat, — mely megóvjja a román nemzet jogait benn, de egyszersmind tanuszkodjék a képviselők eljárása künn és benn arról, hogy a román nép érett nemzet; — ha az államférfiúi tapintattal vezetett n-szebeni román lap hívna fel nézetei meghallgatására: — mi örömmel vitatkoznánk vele ezek felett, meg levén győződve arról, hogy a „Telegr. Rom.” a derék román nemzet valódi érdekeit tartja szem előtt, hisz nov. 8-ki 88 dik számában is arra utal, hogy a magyar és román nemzet közti egyenetlenség, tette lehetővé a töröknek Magyarország leverését s a Bécs alá nyomulást, és hogy a veszély, mely akkor arról jött — ma északról fenyeget; — ugyan a „Tel.” cikke végén mondja, hogy az európai népeknek ma nem lehet magasztosb aspirációja, mint oly állás elfoglalása, melynek alapján minél könnyebben kifejlethessék mindnyájuk szellemi és anyagi jóllétét.

Ily fölfogás, ily józan elmélkedés nem zárja ki a tárgyilagossá, felvilágosításra czélzó eszmecserét. De hát mi újat tanulhatnánk a „Gaz.” ezután kiadandó cikkeiből? Nem ismerik e nézeteit mindazok, kik csak pár füzcikkét olvasták 1865 óta. Csak mi tapogatóznánk sötétben, bár különösen egy évezet óta minden lépését figyelemmel kísértük?

Mi a „Gaz.” politikai programja, ezt nem kell ismeretlen mennyiségek összevetéséből találgatnunk, — elmondotta ő akárhányszor világosan, különféle szólásformában, csak a lényeg maradt mindig változatlan.

Önök az alkotmányosság helyreállítására óta is az 1863/4-ki úgynevezett „törvények” érvényét, az 1848-ki törvények semmis voltát vitatták. Tehát túlszűnünk nem akartak a jogfolytonosság és valódi alkotmányosság alapjaira állani, a helyett az octroy macskafarkába kapaszkodtak, ere-
Szerk.

lyeként szorítván keblükre a n. szebeni conventium törvényfőnökét maculaturát. Ezekben a kiszámíthatatlan értékű cobinor az erdélyi román nemzetiség negyedik rendi nemzetté szándékolta felavatása.

A „Gaz.” férfiai, midőn e nagyszertűnek látású vívmányt oly magasra emelék, nemcsak eljárásuk következtetlenségét tüntették fel, de eljárásának minden igényt arra, hogy szabadelvűeknek tartassanak. Ugyanis rendi nemzettel faragni a jogegyenlőség korszakában nevetséges; e felett, ha negyedik erdélyi rendi nemzethek oltatnak vétet, ugyan mi módon lehetne „Erdély autonómiáját” oda formálni, hogy a képzelt román fejedelemségben csak egy legyen a politikai nemzet, t. i. a román, s ezeknek nyelve legyen a külön törvényhozás és közigazgatás nyelve?

Ime, uraim! midőn ők az 1863/4-ki maculaturák után sohajtoztak, nemcsak az absolutismus hiveinek, az alkotmányosság ellenének bizonyultak, de kiált az is, hogy ezáltal az erdélyi román fejedelemség és külön erdélyi egyetlen oláh politikai nemzet eszméjét is kockára tették, egy lépésért, az álmódott jövő egész nagyszertű épületét veszélyeztették, s így következtetlenség is, de egyszersmind ábrándozók, midőn nemhogy az adott viszonyokkal és tényekkel számolnának, de önmagukfaragta követeléseik fokozatait sem tudják egyeztetni, rendezni, annálkevésbé az új fejedelemséget megalapítani.

A fülzárás politikájának vannak még több fejlődési fokozatai is; ilyenek: az erdélyi román fejedelemség kiterjesztése a Tiszáig, — a Bánát és Bukovina beolvasztása, alkalmilag Moldva-Olahországgal egy állammá való tömörülés. Nem állítjuk, hogy a „Gaz.” a fejlődés mindezen stádiumait magáévá tette, bár az „egy lélek két testben” sokat mond, — de annyira világosan emléksztünk, hogy Bratiano politikáját nem egyszer tapsolta meg, sőt egy alkalommal azt is elmondá, hogy ha az egyetlen Bratiano elbuknék, lenne helyette száz is.

Csak futólag akartunk a „Gaz.” felajdulására néhány megjegyzést tenni, annak bebizonyítására, hogy az alkotmány alapján álló, a magyar állam egységét, a magyar politikai nemzet jövőjét feladni nem akaró, a törvények kötelező erejét meg nem tagadó lapnak lehetlen vele komoly eszmecserébe bocsátkozni, — a minthogy hiába való fáradság is lenne a „Gaz.” hűvel próbálni egyezkedést, kiegyenlítést. A román nemzet és bölcsőbb vezérei előtt mi is mélyen meghajlunk (Eddig is tiszteltük e derék népet, nagyrabecsültük hazafias jeleseit, soha sem tulajdonítottuk pár száz agyafutó egyén hóbortjait a nemzetnek, melyet hazánk egyik oszlopának tartánk, s ezért soha egyetlen szóval sem sértők, avagy becsmérlők a román nemzetet, hanem csak az egyes ámitókat igyekeztünk valódi hóbortkodó alakjukban bemutatni.), de a túlzó hóbortosok felett csak nevetni tudunk, sajnálni azért nem sajnáljuk, mert a kik saját nemzetük érdekeivel kockáznak a szenvedély bilikomával az önzés és nagyravágyás asztalánál — azok arra nem érdemese — és reméljük, hogy nem sokára tít az óra, midőn a románok könnyenhi-vőbb és együgyűbb része is hátat fordítand az ámitóknak, kik nagyhangú ígéretekkel vezetik román véreiket az örvény szélére, miközben szellemi és anyagi érdekeik elhanyagolását okozzák.

A „Sieb. Blätt.” kimutatja, hogy azok az ószászok hivatkoznak ma az 1865. kolozsvári gyűlésen a szász ajku követek kisebbsége által benyújtott lemlékiratra, kik akkoron ugyan ennek pontjait nemzetiárlással vádolták annak készítőit és aláíróit. A „Sieb. Blätt.” így jellemzi a „S. d. Wblt.”-ban vitézkedő pártot:

a párt, mely Schmerlingnek vakon hódolt, Andrásyot pedig a bizalmatlanság mikroszkopján át vizsgálja — mely a bécsi kabinet ökölcsepasait simogatásnak vette, a magyar előzenyességét pedig danáda adományának tekinti, — a párt, mely inkább akar orosz módon elveszni, mint magyarosan boldog létezésre szert tenni stb.

A „Sieb. d. Wblt.” csupán rövid elemzését kapta volt meg az unio részleteiről szóló törvényjavaslatnak, mégis sietett kijelenteni, hogy abba kevés bizalomra méltót talált, hogy könnyelmű módon oldatott meg az unio-törvény feladata, talán azért, hogy a miniszteriumnak adott „szabad kéz” szervező tehetőségek gyakorló iskolájává tegye Erdélyt, mint valami meghódított országot.

„Az erdélyi szászok.”

(Vége.)

A szászok közé új életet lehelő reformok sarkpontja az önkormányzat elvének következetes keresztültvitel. Első pillanatra ugyan szükségletlennek tűnik fel ez intézkedés, mintán a kiváltságos körök utasításaihoz kötött, s népképviselőket affectáló egyetemet az önkormányzat látszatát adja. Csak látszatát, mert a valóságban a jogtörő a legtöbb törvényhatóság meg van fosztva. A szászok közt nincs politikai választás, nincs privilegizált és leigázott néposztály; vannak azonban kormányzó és kor-

mányzózt kertületek, s ha a magasabb emberi jogokkal, a józan ész törvényeivel összeegyeztetni nem lehet azt, ha egy kerület egy egész nép sorsa fölött dönt, annál érthetlenebb egyik kerületnek a másik feletti ily rendkívüli előjoga.

Azt mondja Bunsen, hogy „legyen bár parlamentarizmus vagy absolut kormány, ha helyi önkormányzat nincs, csak az absolutismus igáját húzzuk”, s az ily állapot nélkülözhetetlen parlamentet „une mauvaise plaisanterie”-nek nevezi. Mi egy államról áll, az áll az egyes territoriumokról is. Egy központi hatóságnak, nevezik azt parlamentnek, vagy bárminek is, soha sem szabad tovább terjeszkedni, mint a mennyire a közös érdekek kívánják, egyesei ügyeibe csak akkor avatkozzék, ha azok a közlő érintkezésbe, s talán összefűzésbe jönnek. Egy ez ellen cselekvő parlament rosszabb volna XIV. Lajosnál. Az egyes állampolgár azon joga, hogy saját házában úr lehet, megilleti a községeket és kerületeket is. A szász nemzeti egyetem hatásköre sem terjedhet túl a nemzet közös érdekein; s mire kiváló illetékességgel bír, az a közvagyon kezelése és ellenőrzése, míg az önkormányzat joga a municipiumokat, s a kisebb testületeket és nem az egyetemet illeti.

A municipiumok önkormányzatával együtt jár a választási rendszer reformja. Egy oly rendszer, mely mellett a kisebbség látja el instructiókkal a többség képviselőit, valóságos kigunyolása az állam alaptörvényeinek. Elvittt ugyan az is, de mégis legalább érthető, midőn a majoritás utasítja képviselőit. A középkorban divatozott, s a közlekedés hiányossága eléggé indokolta; de most az egészen megváltozott viszonyok közt, elvesztette minden alapját, s ki is van kizárva minden civilisált államból; csak a szászok közt jelentkezik e rendszer, s mennyiben a minoritás vette fel a majoritás szerepét, jelenkezik a legérthetlenebb, a legvisszatasztalóbb alakban.

A szélesebb alapon nyugvó választási jog ellen felhozható érvek eléggé megcáfoltak az előbbiekben; csak még azok ellenvetésére felelünk, kik azt állítják, hogy ezzel a királyföldet szorosan átfonó kötelék lazulna meg, s ez által megtörténné azon ellenállási képesség, mely oly erős védbástyaül szolgált, s még szolgálhat a centralisáló törekvések ellen. Azoknak, kik ezt állítják, úgy látszik igazuk van. A való azonban ellenkezőre mutat; mert éppen a jelenlegi rendszer tartja elalélt állapotban a nemzetet, s ezáltal képtelenné teszi minden ellenállásra a felülről jöhető nyomással szemben.

Oly képviselő, melynek gyökerei nem ágaznak szét minden kerületben, s mely a született jogok vindicálása által maga ellen irányítja a municipiumokat, nehezen tarthatja fenn magát szemben a támadó néppel, s az ellenségeskedések legelső aktusánál össze kell omolnia, mint egy kártyavárnak. Egy ily képviselőt a hazába hívja az ellent; kényszeríti a központi kormányt arra, hogy az állampolgárok, a törvényhatóságok eltapodott jogainak, az egyéni és politikai szabadságnak erőlyes védőjéül lépjen fel.

Az állam összes intézményei demokratikus alapra helyeztetek, elkérülhetlen tehát, hogy a reform a szászoknál is ez irányban történjék. A reform pedig elkérülhetlen, s győződjék meg a szász nemzet arról, hogy ha maga nem viszi keresztül, a kormány lesz kényszerítve rá.

Mi növeli hatalomát az ellenállás, s helyesebben az egyéni szabadság jogát? Talán az ököl ereje, vagy egy férfi szelleme? Nem. Hatalomát növeli ezt az, hogy egy bizonyos jogkörben a néperzi magát kötelezve védeni az egyes minden erőszak ellen. Éppen így áll a dolog a községek, megyék és kerületek autonómiájával is. Egyedül egy megye nem sokat vihet ki a központi kormány akaratja ellen. De ha, mint honunkban gyakran megtörtént, a kesztyűt minden törvényhatóság felveszi, egy oly erő áll elő, mely előtt a despotismusnak meg kell hátrálni. A szász állapot abnormitása okozza, hogy a szász autonómiáját az ország többi részeiben senki sem lelkesül. A magyar a királyföldön előforduló csodás, visszatasztító chaoszt látva, elfordul tőle, s nem csoda, ha a szász autonómia megtámadásában nem látja egyszersmind önnön jogainak is megsértését. Minél egyöntetűbb lesz tehát Erdély minden részeiben a szervezet, annál nagyobb lesz a közérzet, s az együttes és egymás iránti lelkesülés. Szövetségesek lesz ekkor a szász nemzetnek minden egyes megye.

Ezzel pedig nem azt akarjuk mondani, hogy a Királyhágon inneni (Magyarország) intézményeket szorgailag utánoznunk kell. A tabula rasa soha sem volt jó. A szász nemzet jelleme sajátos, szokásai, az ott uralkodó körülmények és viszonyok övatoságra intenek, s követelik, hogy az életbeléptetendő reformok e viszonyokhoz és körülményekhez mértek legyenek.

Es éppen ezért kell, hogy e reformokat magok a szászok kezdjék meg, hogy ne szögletmőrével és vonalzóval mérassék ki a zöld asztalon az, mi ellenkezik a nép és a föld természetével. Háládatos mű ez irányban csak úgy jöhet létre, ha nemzet és kormány egyetért.

A tordamegyei jobboldali kör alapszabályai:

1) A tordamegyei jobboldali kör, önálló független kör, mely működésében csak is saját jobb meggyőződésének ad kifejezést.

2) A tordamegyei jobboldali kör, tevékenységének kiinduló pontja az 1867-ben létrejött törvények. Bárha ezen törvények óhajátásainak egészben meg sem felelnek, oly alapnak ismeri el mindazáltal, melyen tovább építve, egy hazafias s tiszta szándoku kormány vezetése alatt, milyennek Magyarhon mostani kormányát ismeri, az ország nagygá, boldoggá s virágzóvá fejlődhetik.

3) A tordamegyei jobboldali kör tehát feladatátul tekinti a kiegyezkedési törvényt nem elvetni, s ez által az alig megszilárdulni kezdett alkotmányos viszonyokat, új és könnyen mindent kockáztatható kísérleteknek tenni ki, hanem inkább erkölcsi befolyásának súlyát mérlegelve vetni, hogy a jó akarattal bölcs tapintatú párosítani tudó kormány munkája megkönnyíthessék, s a létező alapokon több-több tért nyerve, az annyira kívánatos kibontakozás munkája erőteljes s sikeres fejlődésnek induljon.

4) A megyei jobboldali kör, bár a kormány nyal szembe egészen független állást foglal el, azon meggyőződéstől van, csak az eddig létrejött vívmányok s tények után áthatva, hogy a kormány a maga feladatának, s a benne helyezett bizalomnak őszintén megfelelni törekszik, s épp ezért ezen működésével szembe elismeréssel s bizalommal támogatja annak minden az ország emelkedésére intézett törekvéseit. Magyarhon sorsát jelenleg intőző kormányfőrátl csak is jót várva, valameddig ezen várakozásnak híven megfelelnek, a kör a rendelkezése alatti tehetőségeket annak gyamolítására felajánlani köteleességének ismeri.

5) A megyei jobboldali kör a mint nem óhajta a rendet szabadság nélkül, a szabadságot is csak a törvények iránti tisztelettel párosulva tartja tívűsnek. A törvény tisztelete biztosítja egy a rendnek mint a szabadságnak. Éppen azért minden olyan intentiót, mely a törvény iránti tiszteletet csökkenti, a kormány és országgyűlés jó szándoku törekvéseinek aláás, a szentesített törvény, s a törvényhozó testület ellenébe bizalmatlanságot, kételyt gyanúsítólóg hinteget károsnak nyilatkoztatva, hazafi köteleességének ismeri oda hatni, hogy a túl fesztett s megfontolatlan buzgolkodással elhíntegott magvak meg ne foganjanak, a törvények kellő tiszteletben tartassanak, s a kormány jó szándokai megérdemelt elismeréssel találkozzanak.

6) A szabad meggyőződés elvének hódolva, ha tagjai közül valaki lelkiismerete megnyugvását, vagy más párthoz csatlakozásban, vagy egy egészen új politikai párt alakításában keresné és találna fel, a meggyőződést megkötni, tértelenségre vagy semmit tevő semlegességre kárhoztatni nem kívánja.

7) A jobboldali kör, a törvények és más törvényeknek óhajtván diadalt, elvárja tagjaitól, hogy a programban s ezen alapszabályokban kifejtett politikai nézeteknek a megye mindazon polgárait megnyerni igyekezzenek, kik az elérhető jót előnyösebbnek tartva az elérhetetlen ábrándoknál, habár lassan, de biztosan, kívánják a megnyert alapokon, az alkotmányos lét s szabadság díszes épületét betetőzve látni.

8) A kör kitűzött feladatának teljesítését közgyűlése, választmánya és kerületi bizottságai által eszközli. — Ezek külön és együttesen a fennjelölt szabályok szellemében s összhangzatossan működnek.

9) A közgyűlést az aláírtak egyeteme alkotja; elnöke által a felmerült szükséghez képest hivatik össze, — minden aláíró szavazó is. Ülései nyilvánosak.

10) A 15 tagból álló választmányt kiegészítik a járási bizottságok. Havonként rendesen egyszer a hó 1-én tartja üléseit. Elnökül az elnök, vagy alelnökök egyike; hét tag jelenléte mellett határozatképes.

11) A járási bizottságok havonként egyszer működésük eredményéről jelentést tesznek a választmánynak. Az egyik alelnök saját kötelességei közé tartozik, ezen jelentéseket bevinni, vagy beadásukat a választmány rendes idejére szorgalmazni.

12) A kör tevékenysége eredményeit a „Kol. Közlöny” útján juttatja a nyilvánosság elébe.

E 12 pontból álló alapszabályok, a „tordamegyei jobboldali kör” alapszabályaiul fogadtak el.

Torda, október 18-án, 1868.

K. Nagy Imre, jegyző.

A három földabrosz eredete.

A nem rég oly nagy zajt ütött földabroszok eredetéről vonatkozólag a következő érdekes részletekről értesültünk: A sadowai csata után s a békealkudozások tartama alatt a francia császár két, egymással ellentétes párt befolyása alatt állt. Az egyik, a császárné és Droun de Lhuys úrral élén, azonnal 50,000 embert akart a Rajna mellékére küldeni, míg a másik a béke fenntartásának szükségességét vitatta. III-dik Napoleon, a nikolsburgi békeelőzményekről értesülve, nagy zavarban volt és többek között Napoleon herceg tanácsait is kérte. Ez utóbbi, hogy békére intő szavait annál sikeresebben támogassa, egy nézetén levő államférfi segítségével kidolgozta Franciaország állapotának összehasonlítását azon három időszakra vonatkozólag, melyek a kérdéses földabroszokban is fel vannak véve. Hogy Droun de Lhuys egyetlen törekvései ellenében is ezen nézet jutott akkor elő-

térbe, tudva van. Ugyancsak ennek lett Lavalette köriratának közzététele következménye. — Ezen dolgozat képezi a kérdéses földabroszok alapját, és így egyszersmind azon összefüggés is világos, mely a jelen és ama Lavalette által képviselt politika közt létezik. A napoleon hg által a császár elé terjesztett dolgozatban azonban volt egy pont, melyet a császári geographia tekintet nélkül hagy. Abban ugyanis élesen ki volt tüntetve, hogy „mily arányban emelkednek Európában (Amerikát nem is említve) a protestáns népek, míg az ultramontan vezetés alatt levő államok ugyancsak oly arányban süllyednek.” Ezen nagy bordonerjű észrevételt azonban a császár sem akkor, sem most figyelemre nem méltatta. Mutatják az elsőt a Spanyolországgal az ottani forradalom kitörése előtt megkísérelt alkudozások; az utóbbit a császár oda irányuló törekvései, — hogy legközelebbi választásoknál az ultramontanokat juttassa többségre.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése nov. 9-én

Somesich Pál figyelmeztetett, hogy a pénzügyi bizottság beadta már több részletét a budgetnek, s az utolsót is benyújtja holnap, tehát ezeket kell előbb tárgyalni.

Elnök ez értelemben mondja ki a végzést.

Berzseney László interpellációt nyújt be az összes kormányhoz, meggyeztetetőknek tartja-e az 1867: 12. törvényezikkkel, hogy Beust báró a birodalmi tanácsban ül és ott oly felderítéseket tesz, melyeket csak a delegációban kellene tenni.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter előterjeszti a közös nyugdíjakra vonatkozó törvényjavaslatot, melyet a bécsi és a közös miniszteriummal egyetértőleg méltányos alapon szerkesztett. A pénzügyi bizottsághoz utasíttatik.

Csengery Imre jegyző felolvassa a nov. 7-ől keltetett királyi leiratot, melyben a szokásos üdvözlés után ő Felsége örömet fejez ki a magyar-horvát kérdés megoldása felett. Csak Fiume iránt, melyet mindkét fél magának követel, nem jött létre megegyezés; a leirat a legszebb királyi feladatok közé sorolja a vizsály kiegyenlítését s ezért újból felszólítja mindkét országgyűlést, hogy egyestüljenek, Fiume hozzájárulásával, megoldás létrehozására; e célból válaszzanak országos küldöttséget, mely Fiume közbejöttével intézze el a dolgot. Addig is pedig a magyar-horvát egyezmény léptetessék életbe, miután ezt semmi sem akadályozza, és ezért a kiegyezés terjesztessék mielőbb legfelsőbb szentesítés alá. — Kinyomtatni s aztán tárgyalatni rendeltetett.

Napirendben volt Ghyecz Kálmán és társai indítványa a közös miniszterium czimkérdésében. Az indítvány felolvasatván, szót emel

Ghyecz Kálmán: A 67-dik évi 12. törvényezikk közös miniszteriumot állapított meg, közös czimét a reichsrath is elfogadva, új törvény nélkül ezen változtatni senkinek, még a koronának sem szabad; mégis a közös miniszterek „birodalmi” czimet használnak, mi nem a törvény sértése, de felelevenítése mindazon százados törekvéseknek, melyek az osztrák államférfiak részéről oda irányultak, hogy egy államot teremtsenek; ha ez európai elismerésre jut, megingattatik Magyarország állami önállósága. Nem hozták volna fel a dolgot, ha az, mit a kormány ígért, a czimek kérdésének elintézése már megtörtént volna; de míg ez nem történt, ama czim által az osztrák birodalmi fogalom mindig felette látszik állani a magyar államénak; úgy lesz, mint volt az osztrák császári czim feltalálásakor, mely után Magyarország önállósága elveszett az ausztriai császárság collectív fogalmában. Ellenkezik a kiegyezési törvényekkel, melyekből kitétnék, hogy két külön birodalom van, és ezeknek egy közös, de nem egy birodalmi miniszteriuma. Interpellálták az iránt már az első delegációban a közös miniszteriumot, s az adott feleletben akkor meg kelle nyugodni, mert a delegáció csak számok megállapítására, nem közjogi viták folytatására volt illetékes. De a kérdés azóta nincs megoldva, mert bár magyar részre a törvényes „közös” czim használtatik, kifelé mindennemű közlekedésben a birodalmi, miből aztán veszélyes következmények vonnak le. Határozni ez ügyben csak az országgyűlés illetékes, s ennek most van ideje, nehogy hallgatása megegyezésre magyarázatossá; ezért kéri elfogadni indítványát, hogy a delegáció tagjai ne működhesse, míg a törvénynek elég téve nincs.

Deák Ferenc: Az indítvány azt kívánja, hogy a delegációknak ne engedessék meg a működés, míg a czim kérdés meg nem oldatik. Ez fontos kívánság egy magában, mint következményeiben, mert a 48-diki és 67-diki törvények szerint a jövő évi budgetet mindig el kell intézni az országgyűlésnek, mely sarkalatos alkotmányos követelménynek nem tennének elegend az indítvány elfogadása esetében, miután a delegációk nélkül budget nem hozható létre; e nélkül pedig senki sem köteles adót fizetni. Az a kérdés, ebből támadna-e nagyobb veszély, vagy abból, mit az indítvány felhoz? Szólok azt hiszi, az ország alkotmányos jogai sértve nincsenek; a közös miniszteriumról hozott törvény minden pontja betöltetett, csak az az ellenvetés van, hogy németül birodalmiak nevezi

magát; a miniszterek hatáskörüket át nem lépték, a birodalom szó pedig törvénykönyvtinkben nem ismeretlen; már a 48-diki törvény szól „birodalmi kapcsolás”-ról, a 67-diki is többször említi. Midőn a delegációban interpelláció történt az iránt, nem csak a jobboldali, de a baloldali tagok is, és pedig ezek érezt megfontolás után más napra kijelentették megnyugvásukat. Nem oly rendkívüli tehát a veszély, hogy most már az egész delegáció működését meg kellene szüntetni. Meg van győződve, hogy a miniszterium a czimkérdés iránt tett lépéseket, elvárja ez iránt az előterjesztést, de e kérdés és a delegáció között semmi összefüggés nincs, s így a fogva lehelletése nem volna igazolható. Ezeknél budva indokolt napirendre térést javasol, indokul éppen azokat hozza fel, miket Ghyczy Kálmán annak idején a delegációban elmondott, végül azon várakozás kijelentésével, hogy a kormány a czimkérdés elintézésére iránt mielőbb alkotmányos lépéseket teend.

Tisza Kálmán nem találja helyesnek, hogy a budget meg nem szavaztatását hozzák indokul, mert hisz e jog éppen arra való, hogy a nemzetek más jogai biztosításának, nem hogy azok megszorítására szolgáljon. A közös miniszterium a közös czimmel él előttünk, de a világ előtt olyannal, mely ellenkezik a törvényvel. Hivatkoztak a 48-ki törvényre, de ott éppen, mert kapcsolról van szó, nem egy birodalom lehet érve. A 67-ikben is említették s akkor sem szerette, mert félt a következményektől; de mégis e törvények szólnak ugyan birodalomról, de nem birodalmi miniszteriumról; külföldi iratokban is „reichskanzler” czim használtatik. Azon vád, hogy várni kellett volna, míg a miniszterium intézkedik, nem állhat meg, mert várta eddig eleget. Végül kiemeli, hogy ha csakugyan nem jár rossz következményekkel, úgy csak az illetők jószándékának mulik e kérdés azonnali elintézésére; ha pedig ellenkezik, úgy nagyobb veszély rejlik melette, mely miatt fel kell szólalni.

Gr. Andrássy Gyula miniszterelnök Deák szavai után nem akar a dolog lényegébe bocsátkozni, csak néhány észrevételt tesz. Ghyczy azon megjegyzésére, hogy a birodalmi miniszteriummal birodalmi képviselőnek is kellene lenni, megfordítani is lehetne s akkor a bécsi birodalmi tanács is veszélyes lenne, pedig ott nincs több, csak a fele a monarchiának. Tisza azt mondja, hogy a közös miniszter befelé a törvényes czimmel él, de kifelé nem; honnan véli magát feljogosítottnak e sértésre? ha ilyesmi lenne szándéka a közös miniszteriumnak, nem mondta volna annak idején a delegációban az ismert választ. A mi a „Reichskanzler”-t illeti, ez oly czim, melyet ő Felsége oszthat egy mint a hercegi vagy grófi címeket, de melynek az alkotmányban sem itt sem ott túl nincs jogköre. Az indítvány azt mondja, hogy a kormány a czimzések iránt ígéretet tett, s eddig nem váltotta be. Tagadja legelőbb is, hogy ily ígéretet tett volna; de különben is ezen czimkérdés feletti tanácskozások a felett folynak, hogy ő Felsége miként neveztesse, a két ország nemzetközi szerződéseken miként említessék; mi köze van ennek a miniszteri címekkel? Ez utóbbinak nem is tulajdonít fontosságot, mert abban, hogy miként fordítják le a „közös” címet annál kevésbé akar szólni, mivel nem szeretné, ha viszont túlról beleszólnának mi hogyan intézzünk valamit; de azért sem, mert a ház más sürgős kérdésekkel van elfoglalva, e felett pedig a vita nem szükséges és eredményes sem lehet. A kormány különben tanácskozik a czimzés dolgában s a főkérdésre már tisztában is van; ezt jelenteni addig, míg a részletekkel nem jött tisztába, semmi oka sem volt, ha interpellálják, felelt volna. Arra, hogy az ellenzék mindeddig várt, megjegyzi, hogy a kormány meg ez alatt működött, mi mindenesetre nehezebb volt.

Ivánka Imre nem pártkérdésnek tekinti a fenforgót, hanem Magyarország kérdésének Ausztria s az autonómia kérdésének az absolutismus irányában. Pártolja az indítványt.

Bónis Samu a Deák által felhozott azon érv ellenében, hogy veszély következne be, ha a képviselőház nem felelne meg kötelességének, nem szavazná meg az adót, megjegyzi, hogy a 48-diki törvényhozás amaz intézkedése nemcsak kötelességet, de jogot is föltételez. Csatlakozik az indítványhoz.

Somssich Pál hivatkozva Magyarországnak a Deák-párt által kivívott önállására napirendre térést indítványoz.

Berzenczey László a ház folytonos derültége közt tartott beszédében pártolja az indítványt.

Simonyi Lajos br. az indítványt, Trefort Ágoston a napirendre térést indítványozza, mert Ghyczy indítványa Ausztria existenciáját fenyegeti.

Ghyczy Kálmán Somssichnak felel. Arra nézve, hogy Magyarország önálló állami életet él, ha idő volna rá, tudna fölemlíteni számos nemzetközi szerződést, s más adatokat, melyek szerinte épp az ellenkezőt bizonyítják.

Deák Ferencz ismételve felszólal. Balról valamennyien felhozták, hogy midőn a közös miniszterium a birodalmi miniszterium elnevezését használta, törvényt sértett. Ha törvényt sértett, ezért a delegáció feladata felelősségre vonni. Kötelessége lett volna tehát Magyarország delegációjának akkor a pörbefogást indítványozni, s ezt a másik bizott-

sággal írásban közölni. Tette-e ezt a delegáció? — kérdi. Nem tette, hanem mind a többség, mind a kisebbség megnyugodott a miniszter válaszában. Meglepi az egész dolgot, hogy mikor az országgyűlés utolsó stádiumában mindenki aggódva néz az idő rövidsége elé, most a minisztereknek ezen czime által annyira veszélyeztetve látjuk az ország önállását, függetlenségét, hogy a delegáció működését megakadályozni akarjuk. Ismételve sürgeti a napirendre térést.

Tisza Kálmán Deák által félremagyarázott szavainak védelmére még egyszer felszólal, hasonlót tesz Andrássy Gyula gróf is személyes kérdésben. Tisza Kálmán a házszabályokra hivatkozva tagadja, hogy a miniszterelnöknek bármikor szabad szólania.

Heves vita keletkezik ez incidens fölött, Horváth Boldizsár és Ghyczy Kálmán, Somssich Pál, majd ismét Horváth B. és Deák Ferencz vitáitják, hogy ehez a miniszternek joga van.

Mig végre szavazás alá bocsátja elnök a kérdést. A szavazás eredménye: hogy a többség Ghyczy Kálmán indítványát elvetvén, Deák Ferenczet elfogadja.

Törvényhatósági élet.

Felső-Fejérmegye, nov. 8. — A „Könczey” féle ügy letárgyalatása végett a magas kormány részéről megyénkbe küldött kormánybiztos id. főkirálybíró mlgos Mikó Mihály úr f. hó 7 én az estéli órákban Erzsébetvárosba, mint a megye központi helyébe megérkezvén, másnap, 8-kán, legelőbb is megyei h. alispán M. V. vezetésével a közigazgatási tisztikarnak és azután főbíró E. P. vezetésével a megyei birtokosság tisztelgését, végre a városi hatóságát fogadta. Az üdvözlő szavakban kifejezést talált azon sajnálkozás, melylyel itt egy kormánybiztos lelkületése, illetőleg annak szükségessége találkozott, — a csinosan elmondott szószoklat szerint — azonban a kellemetlenséget kellemessé varázsolta a magas kormány, midőn ebbeli megbízását egy ily közszereget és tiszteletben álló egyénre ruházta. A harsány éljennel kísért szószoklat után, kormánybiztos úr szokott szelleműs modorában felelt, kérvén a megye értelmiségét, hogy ezen izgalmas pártkérdéssé keserített ügyet, kölcsönös egyetértéssel, biggadtan és tapintatosan megoldani és a felbontott békét helyreállítani igyekezzék. Holnap reggel, 9-kén, nyílik meg a bizottmányi-gyűlés. Csekély kivétellel Erdély minden törvényhatóságából seregelték össze résztvevők, hogy a közlebbi alkotmányos életben meg elő nem fordult ily esemény lefolyásának tanui lehessenek. Nagy halmoz iromány foglalja magában ezen ügy tárgyat. Általános és nagy az érdeklődés.

Cserefalvi.

NAPI HIREK.

— A nemzetiségi törvény. A Deák F. által személyesen áldogozott újabb nemzetiségi törvénysszöveget elfogadni az alsóház mind a 9 osztálya készen nyilatkozott, s a nem-magyar nemzetiségű mérsékelt képviselők szintén meg van vele elégedve. A szélsők, mint előbb, úgy természetesen most is elégedetlenek; azon eszmétől azonban, hogy elhagyják az országgyűlést, mi helyt külön indítványuk el nem fogadtatik, vagy legalább az országgyűlési pártok valamelyike által nem támogatatik, bízottéggel el fognak állani.

— A delegációk megnyitásának napja nov. 16-kára halasztott; a német delegátussal lejáró királyi ő Felsége is, s a királyné is bevonul a budai palotába, hol a delegációk ittéléte alatt tartózkodni fog az egész udvar.

— Királyi ő Felsége Berezik Árpád miniszteri fogalmazót, miniszteri titkárát czimmez és ranggal ruházta fel díjmentesen; továbbá az ugoesai főesperességet Molnár András tiszta-ujlaki plébánosnak adományozta.

— A prot. egyházi és iskolai czélok előmozdítására rendelt átalányból ő Felsége veszpérmegyei Mező-Komárom hely. hitv. egyházközösségének a leégett lelkész lak felépítésére 300, Rév Komárom ágost. hitv. egyházközösségének pedig templa javítására 200 forint engedélyezett.

— A közös hadügyminiszter elhatározta kereszttülnni azon már többször felmerült tervet, hogy a hadsereg rubázata nem az állam, hanem vállalkozók által történjék, úgy, hogy kész darabokra fog magán iparosok között verseny nyitni.

— A nemzetiségi törvényjavaslat felett még mindig folynak a tanácskozások, miután a 6-dik osztály bizottsága elkészítvén munkálataival, ez a végzést még nem hozott többi osztályoknak is megküldött, s ezek által a tárgyalás alapjául elfogadtatott. Legerősebb vita folyt a Zsedényi elnöklété alatti VII-dik osztályban, hova véletlenül a főbb nemzetiségi szószoklak vannak sorolva, kik közül Rannicher J. szász egyáltalában nem akarja a törvényjavaslatot tárgyalás alá bocsátani, ha pedig mégis napirendre tűznék, hatályát Erdélyre ki nem terjeszteti, hanem itt a fennálló szokást megtartani. Erveit azonban megcáfoltatták s a hatodik osztály munkálata itt is elfogadtatott tárgyalási alapul, mire aztán azon urak, kiknek kielégi-

tésére csak a „M. Ujság”-nál ígérkeznek, elhagyták a termet.

— Az erdélyi vasút engedélyezése ügyében írja a „Ll.”, hogy a gőzmozdony vasutat engedélyező kkmány — a törvényhozás megegyezésének fenntartásával — a kormány és a vállalkozók részéről aláíratott. E vonalak lesznek: a fővonal N. Váradtól Kolozsváron, Tüvisen, Segesváron át Brassóig; Gerendától mellékvonal M. Vásárhelyig; Tüvisőtől összekötő vonal az arad-fejérvári pályához és szárnyvonal Nagy-Szebenbe. E vonalakon 41 állomás van tervezve s határidőül kitűzték: Kolozsvárig 1869-dik decz. végéig; Kolozsvártól Brassóig 1872-dik okt. 1-ig; a m. vásárhelyi szárnyvonal 1870-dik decz. végéig. Ezen vasúthalozatunk kiegészítése és különösen Erdély felvirágzása érdekében oly kiváló fontosságú vonalak engedélyezésének jóváhagyása iránt, hír szerint, már e napokban megtétetnek az alkotmánysszerű előterjesztések. Az egész 80¹/₂ mfdnyi pálya mértőföldenként 46,750 ffrtal biztosított az állam részéről; a vállalkozók egy millió forint biztosítékot tesznek le, s az államköltségen tett eddigi munkákat illő kárpótlás mellett átveszik. Az engedély idő 90 év.

— Necrolog.) Kis-Csávási Csávási Rozália, a maga, ugyszintén gyermekei: József, nője: Petelencz Aloisia; Sándor, nője: Bognár Vilma, leánya: Róza; — Gábor, Boldizsár és Albert; — unokája: Mannó Albert; Mannó Antónia, férje: Bogdánfi Ferencz és fia: Ferencz; testvérei: özv. Jannak Lajosné, Balázs Juliánna és Balázs Sámuel, ugy Balázs Erzsébet, férjezett orvostudor Bakonyi Józsefné — valamint a közelebbi, távolabbi rokonok nevében fájó szívvel, sajgó kebellet jelenti, hogy a jó férj, szerető édes apa, illetőleg nagyatyja, hű rokon kászontelti Balázs József, életének 73-dik, boldog házasságuk 49-dik évében — a halotti szentségek ájtatos felvétele után — folyó hó 12-kén, hosszan tartó, kínos szenvedések után egy jobb létre szenderült. Béke poraira! Kolozsvárt, nov. 12-kén, 1868.

— Necrolog.) Lányi Károly kir. főmérnök, a maga és vigasztalhatatlan nője: Bánai Károliana, valamint gyermekei: Berta, Leiber Lajosné; Gábor, Pál, Imre és Ernő; ugyszintén az elhunyt nagy-szülei és rokonai nevében megzsomorodott szívvel jelenti forrón szeretett kedves leányának, Vilma n a k, f. hó 9-kén d. n. 4 órakor, viruló ifjúságának 17-dik évében, alig két napig tartott belhártá-gyuladás következtében történt hirtelen halálát. A ház angyalának szelid lelke, mely rövid itt-mulatása alatt a szerető családfán, mint fejlődő bimbó, szelidséggel, jószággal és a valódi műveltség kellemivel illatozott, a váratlanul jött der hiedegére visszahagyván porhüvelyét, elszállt egy tisztább örömetek ígérő hazába. A béke szelid angyala viraszson a kisenvedett kedves hamvak fölött!

— Felhívás. Folyó hó 8-kán kelt választmányi határozat értelmében a „kolozsvári kör” t. cz. tagjai tisztelettel felkéretnek, hogy az alapszabályok értelmében tetszésük szerint választandó egy, vagy több szakosztályba f. hó végéig magukat bejegyeztetni sziveskedjenek, hogy azok működésüket megkezdhesék. A szakosztályok az alapszabályok 4-dik cz. szerint következők: 1. Ipar, kereskedelem és gazdasági; 2. Nevelés, jog, történet, természet- és államtudományi; 3. Szépirodalom- és művészeti; 4. Helyi érdekekkel foglalkozó. Az egyes osztályok megalkodására legalább 20 tag kívántatik. Bejegyzések a kör társalgó-termében kitétt aláírási ívkekre történnek. Kolozsvárt, 1868. nov. 11. Szász Domokos, titkár.

— Kivonat a Kolozsvár sz. kir. városában 1868-ki szept. 18-kán megüjtült keleti marhavész következményeiről, azon évi novemb. hó 12-ke estéig bezárólag: Járványos 27 udvaron s 2 mező-részen megbetegült 151 darab. Ezekből meggyógyult 48 drb, elhullott 92 darab, lebunkóztatott 3, van beteg 8. A járványlepte marhalétszámból van még gyanus 18. A veszteglési időt kiállott gyanusokból fölmentett 31 db. Kolozsvárt, november 13. 1868. Filep Samu, id. polgármester.

— A keleti marhavész folyó év októb. hó második felében: Magyarországnak: pest-megyei Pomáz és Cinkota, mosonmegyei Bere-nye, komárommegyei Szalobágy községekben, ugy-ezen megyebeli Radvány és Inánd, valamint békésmegyei Gerendás és Kis-Kondoros pusztákban, végre Pest és Nagy-Várad sz. kir. városokban uralgott.

Ezen 12 községben és 4 pusztán a vész ki-tűtésétől kezdve Magyarországon 10,649 db szarvas-marha létszámból 137 udvarban összesen: 595 db betegedett meg, ezekből: 143 darab meggyógyult, 264 db elhullott, 98 db beteg lebunkóztatott és 90 db okt. hó 31-kén nyolcz községben és két pusztán, mint beteg, orvosi ápolás alatt maradt. Erdélyben: az időközben Gyergyó főszéki Alfalu, Ujfalú és Csomafalva, — Brassóvidéki Hermány és Prásmár, kőhalomszéki Garád, Sz-Zsombor, Sona és Köhalom, — fogarasvidéki Vajda- és Teleki-Récs, hunyadmegyei Iszkrony, Borbátyén és Tomás Telek, — udvarhelyszéki Zetelaka és Szentkirály, — Naszódvidéken: Major, — A-Fejérmegyei Alvincz és Fogaras községekben, valamint Kolozsvár és N-Szeben városokban uralgott, hol a vész kiűtésétől kezdve 26,189 db szarvasmarhalétszámból, 574 udvarban 2777 db betegedett meg,

ezekből: 978 db meggyógyult, 1544 db elhullott, 26 db lebunkóztatott, 229 db, mint beteg, feltűgyé-let alatt maradt.

Nemzeti színház.

November 10-kén: „Alvajáró.” Dalfi (Elvino) ismét rekedten énekelte, mi nem kis hátrányára volt az előadásnak. A rekedtség gyakran az énekestől nem függő akadály miatt várhat is elnézést a közönségtől, hanem az már tőle függ, hogy ne tremelázzon s a hangokat ne szaggassa, mert ez bármí szabatos előadás mellett sem nyújt élvezetet. A többi szerepek kivétel nélkül mind, ugyszintén a karénekek is jól sikerültek, sőt az előnyös szereposztás, miszerint egyik kisebb szerep is elsőrendű kezekben volt, jó benyomást tett a közönségre.

Nov. 11-kén: „Erdőszepe.” Szépné, a Palma szerepét nagy gonddal és hatással játszotta. Kovács Gyula (Morel Gy.) és Takács (Hugó gróf) szintén teljesen kielégítettek, azonban Szilágyi (Guy Chatel marquis), valamint Albisné (Penmarch grófné) kevésbé feleltek meg feladatuknak. Hoel fontos szerepe hasonlóan gyöngén sikerült Török gyöngye kezei között.

Nov. 12-dikén: „Choufleur” úr otthon lesz.” Gyöngye sikerrel. Annál jobban folyt le a „Pajkos diákok” című operette.

KÜLFÖLD.

Konstantinápolyból jelentik: E pillanatban élénk alkudozások folynak a Porta és a védhatalmak képviselői között, Románia magatartása következtében. A követek fontos utasításokat várnak. A dolog állása komoly.

Szentpétervárról írják az „Ind. belge”-nek, hogy nem vonható kétségbe, miszerint a porosz orosz szövetség teljes világosságban fog nyilvánulni, mihelyt Franciaország Németországot megtámadni készül. E nézpontról a „Journal de St. Petersbourg” utolsó cikke nagyon figyelemreméltó, miután csak a kabinetben nyert előleges jóváhagyás után tétetett közzé. Egyébiránt nem szabad említetlenül hagyni, mikép a porosz-orosz szövetség nemcsak defensív, hanem megkísérleni törekszik egyszersmind a keleti kérdés megoldását is, Franciaország ingerentiajának kizárásával.

Egy párisi lap tagadja, mintha Franciaország, Ausztria és Angolország a török kormány útján inteni akarnák Károly román fejedelmet, hogy az országban üzött fondorlatoknak véget vessen. E deméuti daczára mégis való lehet, hogy a hatalmak egyetértének abban, miszerint Bratiano és párthiveinek a kormányon maradása akadályozza a nyugalom helyreállítását Romániában. Sőt mérvadó körökben már arról is beszélnek, hogy a hatalmak, ha Károly fejedelem öhajátásaiknak meg nem felelne, a Porta közvetítésével tiltakozni szándékoznak megválasztása ellen, mivel ez ellenkezik a párisi szerződéssel, mely a hospodárságot egy bennszülöttnek szánta.

A „Constitutionnel” írja: „Berlini levelek porosz hazafiak bizottmányáról beszélnek, mely azon czélból alakult, hogy Luxemburg nagyhercegség lakosságát a Poroszországba leendő bekebelezés eszméjének megnyerjék. A nélkül, hogy e törekvéseknek, melyeket, mint mondják, magán-egyének kezdeményeztek, kelletlenül nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, megérdemli a figyelmet ama körülmény, miként a francia demokrata lapok éppen e pillanatban sokat foglalkoznak a luxemburgi alkotmánynyal, s hogy a lakosságot felszólítják, miként azt ne cseréljék fel a Franciaországba való bekebelezéssel; Poroszországba, akarták ők valószínűleg mondani, s így előre feleltek a porosz bizottmány propagandájára.

Egy Szt. Pétervárott megjelenő lap, a „Bürsenhalle”, hosszabb cikkben ünti ki fájalmát a miatt, hogy Garibaldi végre még sem megy Bukarestbe, ő, ki mint hazafi és katona, Oroszországban (!) nagy rokonszenznek örvend. Habár Oroszország a forradalmárok, mint Mazzini és Garibaldi közreműködését (ezek Szent-Pétervárott nem találkoznak oly nagy gyűlésséggel és megvetéssel, mint Ausztriában — véli ama lap) soha sem kívánja, mindazáltal a keleti kérdésbeni tevékenységük örömmel fogadtatnék. Az orosz fanatismus azután ekképpen nyilatkozik: „Ha Garibaldi a keresztnéyeknek védője lehetne a törökök ellen, ez által tekintélye növekednék az oroszoknál, s ha az öreg vagyuró nekik kezet nyújthatna, Oroszországnak nem lenne oka ezt visszautasítani. Bár miként legyen is, alapos legyen vagy nem, itt a bukaresti táviratban egy sokatmondó jelt látnak; a keleti, függetlenségükért harcolandó keresztényeknek csak egy Garibaldi hiányzik. Itt a keleti kérdésben mindnyájan forradalmilag gondolkodnak. Illetékes körökben tudják, hogy a nyugtalanság Angliában és Franciaországban, bizonyára Ausztriában is, onnét származik, mert itt bizonyosnak tartják, miként a történelem logikája a keleti kérdésben az itteni várakozások javára dolgozik, történjék a mi nek történnie kell.”

A „Memorial Dipl.” azt állítja, hogy Ferdinánd portugál király szilárdul el van határozva a

spanyol koronát nem fogadni el. Egy magas állású egyén Lisszabonból ama lapnak azt írja, hogy a király e tekintetben következőleg nyilatkozott: „A királyság (Portugalia) regensséget kötelességérzetből és hazaszeretettel elfogadtam s lelkiismeretesen vittem; azonban sokkal jobban érzem a kormányhatalom felelősségét, semhogy azzal magamat egy terjedelmesebb és zajgóbb területen újra terheljem. A néhány évet, melyet Isten még föntart számomra, nyugodt és békés visszavonultságban akarom tölteni, a mint ez lényemnek is megfelelő, melytől minden dicsőítéssel távol áll. Ha, daczára az őszinteségnek, melylyel a jelöltségemre vonatkozó ajánlatokra válaszolok, a spanyol nemzet megmarad a mellett, hogy a koronát nekem ajánlja, köszönetemet fejezem ki. E nemes nemzet iránti tiszteletből nem fognék száraz elutasítással válaszolni. Nehány napi gondolkodási időt kérek, a mi azon-

ban nem tartana vissza attól, hogy ugyanazon értelemben nyilatkozzam, mint az alkudozások megkezdésekor.”

A spanyolországi tudósítások még semmi bizonyosat sem említenek a cortesek egybehívásáról. A „Köln. Ztg.“ madridi levelezője szerint a választások nov. 20 kán kezdődnek s az egybehívás decz. 15 re történne. A gyarmatokban egyelőre nem alkalmazzák az általános szavazati jogot, hanem oly censust határoztak, mely szerint a legtöbb adózók választanak, akár fehérek, akár feketék. A kormány Cubába egy expeditionalis hadtestet szándékozik küldeni, mely a miniszterium javaslatára csak 6000 emberből állott volna, de a tábornokok 9000 embert és 4 tábort ítéltel kívántak, s ez értelemben adtak ki rendeletek a hadtest szervezésére.

Legújabb.

Madrid, nov. 10. A hivatalos lap közzé teszi a választási törvényt, mely szerint minden 25 éves spanyol választó, kivéve a politikai jogok gyakorlatát megfosztottakat s a becestlen bűnök miatt elítélteket. A választások tartományonként történnek, 45,000 emberre esik egy követ, ezeknek összes száma 350. A választó listák készítése nov. 15-ke és 25-ke közt történik. A választásra 3 nap van határozva.

Napoleon herceg még mindig Londonban van. Beszéltek, hogy diplomatikai megbízatása az angol kabinetnél a Törökország és Románia közötti viszályra terjed. Arról van szó, van-e joga a Portának a Dunafejedelemiséget ismételt utolsó megintés után megszállani. A francia kabinet azon véleményben van, hogy igen.

Gabonaár Kolozsvárt nov. 5-kén 1868.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztbúza 3 ft 48 kr. Elejybúza 2 ft 60 kr. Rozs 1 ft 88 kr. Árpa 1 ft 40 kr. Zab 1 ft 40 kr. Török búza 1 ft 30 kr. Pityóka — 1 ft 60 kr. Marhabús, fontja belváros 16, külvárosban 15 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzsről.

November 13-n: 5% Metaliques 100 ft 58.20. 5% Nemzeti kölcsön 100 ft 63.15. Kamat 59.25. 1860. Kölcsön 87.80. Bankrészvény 827. Hitelintézet részvény 200 ft 223.50. London 10 ft st. 100 ft 23 1/4 kr 116.75. Ezüst 115.—. Cs. királyi arany 5.51 1/10.

Erdélyi földteh. kötv. nov. 13 kán: 71. —

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

(397)

Hirdetmény buzaszállításra.

A nagy-bányai kincstári bányá kertületi munkások számára 30322 ausztriai mérő 82 ft. bécsi sulyu legfeljebb 15% tiszta rozsszal vegyített buzára vagy pedig e helyett külön 24,259 mérő 84 bécsi font sulyu legfeljebb 5% tiszta rozsszal vegyített nehéz buzára, és 6063 mérő 78 bécsi font sulyu rozsr, melyből jelesül az első minőségre nézve

Vagy esetlegesen	15600 mérő Nagybanára.	8510 " Kapnikbanára.	1344 " Oláhlaposra.	680 " Sztrimbulyba.	4188 " Oláhlaposbanára.
Nagybanára	12,480.	3120.			
Kapnikbanára	6,308.	1702.			
Oláhlaposra	1,076.	268.			
Sztrimbulyba	544.	136.			
Oláhlaposbanára	3,351.	837.			

Szerződésileg kifizendő részletekben leendő szállítandó, f. év december hó 1-ső napján a nagy-bányai m. k. uradalmi hivatal irodájában előbb szóbeli, utóbb lepecsételt és bantapénzzel ellátott ajánlatok utáni árlejtés fog tartatni.

Földbirtokos urak és vállalkozni szándékozők 10% bantapénzzel tellátva ezennel tisztelettel meghívattak, megjegyezvén azonban, hogy a titkos ajánlatok csak az árlejtést megelőző nap azaz f. év. november hó 30-ika déli 12 óráig leendőnek elfogadhatók, és hogy azok közvetlen a nagy-bányai m. kir. bányá, erdő és javak igazgatóságához intézendők.

A szerződési és szállítási egyéb feltételek Nagybanán, Sztrimbulyban és Kapnikbanán, az illető gazdasági irodákban, ugy Szatmár, Nagy-Károlyba, Deesen, Szamosújvárott és Kolozsvárt a városi hatóságoknál megtekinthetők.

Kelt Nagybanán 1868. év november 7-én. M. kir. kertületi gazdasági hivatal által.

NEM HIVATALOS Aláírási megnyitás

A MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-BANK

biztossági alaptőkéjének részjegyeire (a m. kereskedelmi miniszterium Junius 12-ről 7831/1868. számú engedélye folytán.)

A biztossági alap célja az, hogy az összes tagok, együttes kezessége mellett az alapszerződést 30 sz. szerént mindjárt elején a biztosítékot megszerezze, mit ennek létesítése nélkül hosszabb idő lefolyta után gyűjtendő tartalék által nyújthatott volna. E szerint a biztossági alap csak a díjtétel hitelezője.

A biztossági tőke legfeljebb 100 sorzat kibocsátása által képezetett, minden sorzat 200 db. részjegyet foglal magában t. i. 1-től 200-ig számozva, s minden rész-jegy teljesen 100 ft o. értékű.

A kibocsátandó sorzatokból egyelőre csak 60 szám, t. i. 1-től 60-ig fog kiadni. A további számok kibocsátása a magy. kormány engedélyével a közgyűlés határozata folytán történik.

A részjegyek azon kettős előnyt nyújtják, hogy beváltásuk idejéig folyton 6% kamatot jövedelmeznek s az évenként történő sorsolásnál 25—100% terjedő, az időhöz mért felülfizetéssel térítenek meg.

Az aláírási feltételek:

1. Az aláírás folyó november hó 16. 17. 18 és 19-én a rendes hivatalos órákban következő helyeken történik.

Pesten: Az angol-magyar banknál.
" A pesti magy. keresked. banknál.
" A pesti népbanknál.
" Iparbank és Takarékpénztárnál.
" és a magyar kölcs. biztosító-bank irodájában. (Régi postautca 10 sz.)
Budán: A budai Takarékpénztárnál.
Triesten: A kereskedelmi banknál.
Brunnen: A szász Escompte banknál.
Temesvárott: Az első bányai kereskedelmi, és iparbanknál.

A túl aláírás esetében leszállításnak van helye.
2. Minden t. alapítótá válik s az aláírással egyidejűleg 10% át fizeti be az általános részjegyeknek 20-t az ideiglenes elismervény átvételekor, és a hátralékos 70% három részletben 1869. június havának végéig.
Az aláírónak jogában áll 6% kamat leszállításával, az egész részjegy értékét egyszerre lefizetni.
3) Minden befizetés az előleges elismervényen nyugtáztatik.
4. A kamatozás az érték teljes befizetése után kezdődik.

A Magyar kölcsönös biztosító-bank.

Alólt gyári áron árul valódi rumburgi szövetekeket

(TISZTA LENVÁSZON)

jótállás mellett

3/8 széles, 53 bécsi rőfös vég, 21 ftől 52 ftig.
5/8 " 53 " " 49 " 65 "
3/4 " 38 " " lepedőknek 54 " rőfe 1 ft 50 kr.

ezen felül figyelemztet
12/16, 10/16, 9/16, 8/16, 7/16, 6/16, 5/16, 4/16 széles szoknyának és lepedőknek való Cal licot, továbbá, egy bécsi rőfűnél szélesebb, finom szoknyának perkaik helyett különösen ajánlható Chiffon-raktárára, rőf száma 30 krtól 45 krig.

Deutsch J. B. Segesvárott.

Vidéki megrendelések postai utánvét mellett szokott pontossággal teljesítenek.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alólt igazgatóság, hogy a kolozsvári zálogkölcsönintézetnél elzalogosított s folyó november 15-ig lejárt, de még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni, és pedig az I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműek, házieszközök, áruk stb. árverése lesz

(1—3)

folyó évi december 9-kén.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüstneműk, ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi december 14-én.

Az árverések az intézet helyiségében mindég délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelemztetés. A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átíratni, — a már eladott tárgyakból bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, november 10-én 1868.

A kir. szab. zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

(398)

(1—3)

(380) (5—5)

Moldovába

egy jó bizonyítványokkal ellátott

gyógyszerész-segéd

kerestetik, ki a román-nyelvet valameny

vidébb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

bizonyítványok és feltételek is mennél rö-

videbb idő alatt beküldendők.

nyire bírja, vagy kötelezi magát azt rövid időn sajátjává tenni.

Ertekezethi Maros-Vásárhelyt

586. szám alatt Böhlert Frigyes urral

bérmertett levélben, hová egyszersmind

HIRDETESEK.

(370) A kolozsavartt takarékpénztár-egylet alapszabályai a nagyméltóságu magy. kir. ministerium által véglegesen megerősített, s az alapszabályokban kormányilag megállított 100,000 forint biztosítási tőke fele részét a részvényesek teljesen befizetvén, az egylet szervezte és berendezte magát s az igazgatóság az igazgató-választmány határozatához képest az intézet munkálkodását f. évi november 1-én napján a főtérén 162 szám alatti (Gr. Gyulai-ház) helyiségében megkezdte.

Midőn a kolozsavartt takarékpénztár megnyitást szerencsések vagyunk a tisztelt közönségnek jelenteni, szükséges tájékoztatást értesíteni a tisztelt közönségnek.

A) Hogy az egylet célja: a kevésbé vagyonos osztályoknak is alkalmas nyújtani megtakarított vagyonuk biztos elhelyezésére; célja továbbá, hogy a betételeket kamatok s ezek kamataival szaporítsa s a munkásság és takarékoság szellemét ébresztésére hasson.

B) Az intézet ügykezelését illetőleg: a legkisebb összeg, melyet az intézet bétételképen elfogad, 25 krajczár; a kamatozás azonban csak egy forint-tól kezdődik.

A kamatláb minden bétételre 5%. Az intézet azonban e kamatlábat a körülményekhez képest emelheti vagy szállíthatja, miről a t. cz. közönséget előre értesíteni fogja.

A hó első felében történt bétételek után a kamatok ugyanazon hó 16-dik, a hó második felében bétételek után a következő hó 1-én napjától kezdődőleg számíthatnak.

A félvénként felszámított kamat január 16. és július 16-tól kezdve kivethető. Ha azonban a bététvő a bététvételkor kijelenti, hogy a kamatok nem kívánja félvénként rendesen kivenni, az esetben a kamatok után a kamat megszakadás nélkül számíthatik.

Minden bététvő könyvecskét kap, melybe a bétételek és kivételek bejegyztetnek. A könyvecskére vonatkozó alapszabályi czikkek a könyvecskében is megvannak.

A könyvecske díj- és bélyegmentes.

C) Az intézet pénzek elhelyezésére nézve: az intézet

1. előlegez előre fizetendő törvényes kamat és illeték mellett: a) mindenféle olyan hitelpapírokra, melyek a hivatalos árfolyam-lapban jegyeztek. b) Arany és ezüst pénzekre a nyers érték erejéig.

2. Hitelt ad: a) kolozsavartt nyilvános pénztételeknek. b) Közhitelben álló magánosoknak.

3. Leszámitol: a) váltókat. b) Leszámitolás útján megszerezhető belföldi állampapírokat és azok szelvényeit.

4. Vásárol: kamatozó államkötvényeket s nagyobb vállalatok kötvényeit és zálogleveleit.

Végül az intézet jótékony és közhasznú czélok, mint iskolák, szegény- és betegápolók gyámoltatása tekintetéből ezeknek tett ajándékokat és hagyományokat is elfogad s azokat külön könyv mellett vezetve, kamathalmazzal növeli.

Az intézet ügyleti ideje, tünep- és vasárnapok kivételével, délelőtti 9 óráig 12 óráig.

Az igazgató-választmány nevében:

Kolozsavartt, október 23-án 1868.

Korbuly Gergely, igazgató.

Kovácsi Antal, helyettes jegyző.

(16) — 1868. — (15—*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA
mely a párisi műkiállítás arany-érmet nyert.

Középponti raktára a „Gólyához” címzett gyógyszer-tár Bécseben, és egy-
dül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Múltan tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használatát utmutatásokkal áruhaték, melyek szóról szóra az enyém szerint utmutatva, a közönség csalódására, még saját név-aláírást is viselik, s ily módon azok külsőjéről ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megfigyeléssel figyelmeztetni, miszeint az ily m. szereknek megkülönböztetése végett, „az általam készített Seidlitz-por minden katulyája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-íparjeggyemmel van ellátva.”

Ara egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.
E porok számtalan, rendkívül esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltandók. A császari nagy birodalom minden részéből hoztak beküldött több ezernyi hálaírat részletes biz. nyilatványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vertorlódás, köztvényeszerű tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. esetében a legjobb eredményt hozták, s a legártalmasabb gyogyeredményt vivtak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, múltan az allopathiai és vizgyógyimódot használtak, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, közművesek, műészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak
Kolozsavartt: **BINDER K.** (ezelőtt Ritter) gyógytárában b. monostor-
utca a városi Redoute során; továbbá **Wolff J.**, dr. **Hintz György** és

Engel J. gyógytáraiban.

Beszterczén: Szongol György.

Brassóban: Jekelius F.

M. Váshelyt: Jeney Károly és

Bucher M.

Nagy-Károlyban: Schöberl.

Nagy-Szebenben: Müller gyógyész.

A fennebbi czégeknek létezik még ezeken kívül a

norvegiai „Bergen” városból való

valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ara egy nagyobb tvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az tvegcsék el vannak látva védmarkommal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czin-

kupakkal elzárt tvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsi-

faj a dorschhalaknak legkedvesebb egybegyűjtése és kiválogatása által van meggyerve,

és egyáltalán semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt

tvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van,

miként az hővezetlenné a természet által nyújtott. — E

valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európában minden orvosi tekintélye által mint legjele-

gyógyász a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, kösz-

vény és csúsz, idült bőrkürités, szemgyulladás, ideg- és több

más bajokban legsikeresebben alkalmazatik.

MOLL A. gyógyyszerész Bécseben,

„zum Storch”, Tuchlauben.

(378) Hatóságilag megvizsgált és alább irt esetekben ezerszeres jó
sikerral megpróbált

görcselleni véd-balzam.

E balzam kitűnő hatását következő tulajdonságainak köszöni: Zsongitól, azaz erősítőleg és életetően hat a gyomor és belek táphátiára, ez utóbbiak kanyarmozgásait kirozatozza, a máj kiválasztásait elősegíti és kitűnő szélbajtó szer.

Ugyanezért következő esetekben van javulva használata ezen balzamuak: A gyomor és belek mindenemű heveny és idült lobjaiban, bármű okokból is eredtek azok; a gyomornak fájdalmi, görcsei, puffadtságában, hányás- és hasmenésben, szélkórásban, kolikában, hascsikarásban hatása azonnali. A külsőlegi bedörzsolés a bevett szernek hatását tetemesen segíti elő.

Továbbá jó sikerrel használható ezen készítmény emésztetlenség, gyomorgöngéség és görcsös gyomorbajban, ráng- és másnemű görcsökben és a nehéz kórban; nehéz emésztés által okozott ideges mellszorulásban, melyekre gyakran gyomorkolika következik, hasmenésben, cholericusban, görcsös hányásban, méhkörságos és terhes nőknél előjövő hányásban; továbbá váltóláz utáni idülésben az emésztő szervek működésének helyreállítására.

Javulva van még ezen balzam és nagyon ajánlva hosszasan tartó kimerítő betegségekben, midőn is az étvágyat gyarapítja s az egészséges emésztést nagyon előmozdítja.

Végre fényes eredményt tudósított ezen balzamuak nagyobb adagokban külső és belső használata már két cholerajárványban, és mint első szernek rögtön megbetegültek esetében különösen falun és orvosi segélytől távol egy háztartásnál sem szabadna hiányoznia.

Ezen balzamból, megnötteknek, elég napjában 3—4 theaskanállal. Nagyfokú és fájdalmas rohamokban ezen adagot meg is lehet kettőzni, hatását külső bedörzsolések által a hasra vagy végtagokra gyarapíthatni.

Főraktár Miller gyógytára az „Arany koroná”-hoz Brassóban a piacon.

Vélemény.

Támaszkodva a legpontosabb minőségi és mennyiségi vegyelemzés eredményére, hivatalos esküje mellett következő véleményét adhatja alólt orsz. törv.-széki vegyész, A Brassóból az „Arany koronához” címzett Miller gyógytárából egészségrendőri vizsgálat végett beküldött görcselleni véd-balzam semmiféle ártalmas vegyítéket nem tartalmaz, használata az egészségre nem káros, minden bódító és fémekészítéktől mentes és csak is megédesedett lében feloldott hatásos alkatrészeit tartalmazza görcsellenes növényeknek.

Bécs, ápril 7. 1868.

V. Kletzinsky,

vegyész-tanár és országos törvényszéki vegyész.

Orvosi bizonyítvány.

Örömmel bizonyítom, hogy brassói gyógyyszerész Miller ur által készített görcselleni véd-balzam görcsös bántalmakban, valamint a hirdetésben elősorolt bajokban, két évi orvosi gyakorlati tapasztalataim alapján, igen sikeresnek és hasznosnak nyilvánult; nem mulasztatom el ezen, az emberi szervezetre kedvező vegyületi gyógyszert a t. cz. közönség használatára, mint igazi hasznos szert ajánlani.

Előpatak, sept. 4. 1868.

Dr. Szabó Vazul,

gyakorló orvostudor N. Szebenben, F. Fehérmege főorvosa.

Főraktár: Miller gyógytára az „Arany koronához”, Brassóban a halpiacon. — Kolozsavartt egyedül: dr. Hintz gyógyszertárában. — Nagy-Szebenben: Sill Mihály kereskedésében. — M. Váshelyt: Jeney Albert gyógytárában. — Köröspatakon: Kiss Antal kereskedésében. — S. Szentgyörgyön: Csutak kereskedésében. Bukarestben: J. Pócsa kereskedésében. — Plojestben: Schmettan kereskedésében.

USAK JÓ SÖR VALÓDI ÉLET-ITAL!!!

a szárazföld legjeleesebb és legmegpróbáltabb söréi.

!!! Palaczk-sör!!!

ajánlja

SPRINGER M. bécsi központi fő-sör-raktára.

Leopoldstadt, Praterstrasse 42 sz. a u. m.

Kleinschwechat-i kiveteli ászok-sör palaczk száma 15 kr.

St. Marx-i extra márcziusi-sör 17 „

Pilseni salon-bak-sör 15 „

Liesingi sziklapincei kettős ászok-sör 20 „

Jeles dajka-sör 15 „

és angol porter-sör 15 „

1 ft. —

s a bátorodik fennebbi központi raktár még azon biztosítást is hozzátenni, hogy említett sörnek mint a legfájlóbbak, legjobb ízűek s az egészségre legjótékonyabban hatók ismeretesek az egész Continensen, s ezért mindenkinek jogosan ajánlhatók.

A pénz beküldése, vagy utányét mellett 24—48 palaczkos ládák minden-hová leggyorsabban szétküldetnek.

Minden palaczkért 10 kr. betétel, a mely az tíres palaczkok beküldésekor azonnal visszaadatik, vagy a megrendelés megújításakor leszámítatik.

Ditmar R. Bécsben

cs. kir. orsz. szab. lámpa-gyárnok,

ajánl nagybani és részlet eladásra

petroleum-lámpákat, csillárokat,

ligroine-lámpákat,

moderateur-lámpákat.

A gyár, a mely e nemben bel- és külföldön a legnagyobb gyártmányaiok ismert szoliditása által tűnteti ki magát. Az ez évi árjegyzék, a mely már megjelent, tetemes árleszállítást mutat, s elve jobb cikkekre csekélyebb árt szabni, mint a minőt bel- és külföldi versenytársak szabni képesek.

NEM KELL ELNÉZNI.

Nélkülszethetetlen mindenkinek, a ki életét szereti. A személy védelme s a vagyon biztonságára egyedül ajánlhatók az újan javított Grünbaum-féle cs. k. szab. s több rémmel kitüntetett hátultöltő-revolverek, egyszerű és kettős mozgással, gerendül nélkül, különösen utazók, birtokosok és magánosok számára. Ezen jeles hátultöltő fegyver, technikai és katonai tekintélyek által megvizsgálva s a legjobbnak találva, minden másodperczben egy lövést tehet, s kitartás, biztonság s kezelési könnyűségben felülmúlhatlan.

1 revolver 4 csövű 5 millimeter 15 ft. 1 revolver 6 csövű 10 millimeter 30 ft.
1 „ 4 „ 7 „ 18 „ 1 revolver 10 ft. 10 ft. drágábbak.
1 „ 4 „ 10 „ 21 „ 1 börtáska derékcsizjál.
1 „ 6 „ 5 „ 20 „ 1 golyómint.
1 „ 6 „ 7 „ 25 „

A jószág, tartosság és solid munkára nézve legnagyobb kezeség vállaltatik. Előforduló igazítások ingyen teljesítetnek. Lefaucheur-revolverek, legjobb szerkezetűek áruba 18—23 ft. 100 föltés 3.50—4 ft.

E gyártmány egyedüli raktára FRIEDMANN A-nál Bécsben,

Praterstrasse Nr. 26. Pracht-bazar. (167) 18/11 (4—12)

(383) (2—3)

Felhívás.

Mindazon t. c. birtokos urak, kik

Piski és Báár közelében

vashámori

szükségletre kívántató 60—100 holdnyi földet teljes kárpótlás mellett eladni ohajtanak, sziveskedjenek alóltirtal, mint e tárgyban megbízottal akár személyesen, akár írásban, ebbeli szándékukat tudatni.

Vajda-Hunyad, nov. 2. 1868.

Bauholzer Károly.

(368) 18/11 (2—5)

Dr. Pattison

csúzvattája.

A pénzláb javulása árleszállítást tett képessé, a mi által e jótétemény mindenkinek megszerezhetővé vált. Hoszu évek óta.

a csúz és köszvény

minden nemei ellen

a legbiztosabb szernek bizonyult be, u. m. arez-mell-, nyak- és fogfájás, fő-, kéz- és térd csúz, imrángatás, hát és cizombfájás, sat. ellen.

Minden más csúzvatta csak utánzása és hamisítása a Patison-félének. Kapható 70 kros egész és 40 kros fél papkétban Kolozsavartt: ENGEL JOSEF gyógyszertárában.

(366) 18/11 (2—6)

Cs. kir. szab. udvari

kalapgyáros.

Raktár: Bécs, Stadt, Dorotheagasse 10 sz.

Gyár: Penzing 53 és 54 sz.

Mindenféle férfi-, női- és gyermekkalapok legnagyobb raktára, francia, angol és saját viseletmód szerint. Mind ezen, mind pedig saját készítményekre, a fej bőségének beküldése mellett, a kalap megrendelések kívánság szerinti alakban, a legutányosabb gyári áron, postai utánvét mellett teljesítetnek.

Nem találó kalapok kívánságra leg-
na yobb készséggel becsérletetnek.

Nagyan senkisen verse-
nyezhetik e gyárral.

(305) 18/11 (10—12)

A tisztelt

HÖLGYVILAG

számára.

BOPPEDE

legújabb őszi és téli

öltönyök

legnagyobb raktára

Bécsben

Stadt, Plankengasse, 6 sz.

Csak a legjobb, különösen választott s legújabb kelméből készitve, mindenkor raktáran találtatnak:

1 Jaques plúshból 12 ft

1 „ „ 9—12 „

1 fin. „ 15—18 „

1 „ Velourból 8—15 „

1 „ legfin. divat-

kelméből 15—30 „

1 „ fekete 4—30 „

1 fél-Paletot 12—36 „

1 téli-Paletot 15—48 „

Selyem- és bársony-czikkek

minden árban.

Utazó és eső-köpenyek legnagyobb

raktára.

A legnagyobb figyelem s azonnali esz-
közlése iránt a megrendeléseknek ke-
zeskedik a cég sok éves fennállása,
s minden nem megfelelő tárgy 14 napi
időközben becsérletetnek.

szó a trágyázásról. 2. A merő állati és növényi trágyaanyagokkal való bának és azok használati módja.) *Székelty Elektől.* 3. A burgonya termeléséről. *Führer N-től.* 4. Valami csekélység a gyümölcsfenyésztésről. *Veress Ferencztől.* 5. A gyümölcsfákrol. (1. A fák betegségei. 2. A fák terméketlensége. 3. A fa állat ellenségei. *Galgóczy K.* 6. A konyhakert. *M...y Zs.* után. 7. A kert földének locsoláson kívül kiszáradás elleni oltalma.

V. Baromtenyésztés és baromorvostan. 1. Nehány szó a marhák hizlalásáról. 2. A marhák betegségeinek különböző nemeiről. (1. marhák betegségei. 2. juhok betegségei. 3. disznók betegségei.

VI. Vegyes rész. 1. A ruggyanta. (Cautschuk.) *Butyka Dezső* közleménye. 2. A varrógépekről. *Mádai Jánostól.* 3. A cémentről. 4. Jégpinczékről.

VII. Hasznos jegyzetek. 1. A gazdaság köréből. 2. Háztartás köréből. 3. Házi tanácsadó. 4. A konyhaszat köréből.

VIII. A királyhágón inneni vásárok jegyzéke (melyre a legnagyobb gondot fordítottunk, hogy teljes és hibátlan legyen) kolozsvári postarend, bélyeg- és kamattáblák sat.

IX. A legújabb tisztí névtár.

X. Kolozsvári kalauz.

XI. Hirdetések.

KÖZHASZNÚ

Erdélyi képes naptár
1869-dik évre.
Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.
Ára 26 kr.

Országos Honvéd-naptár
1869-dik évre.
Szerkeszti MORZSÁNYI SÁNDOR.
Számos nevezetes férfiak arcképeivel. Ára 1 frt 30 kr.

Kodolányi A. Gazdasági zseb-naptár
1869-re.
9-dik évfolyam, havonként külön-külön utasítással.
Ára kötte 1 frt 80 kr.